

Univerzita Palackého
v Olomouci

Genius loci...

B. OBLAST VZDĚLÁVÁNÍ

TĚLESNÁ VÝCHOVA A SPORT; KINANTROPOLOGIE

I. Rozsah a struktura vzdělávací činnosti v oblasti vzdělávání *Tělesná výchova a sport; kinantropologie*

Fakulta tělesné kultury (FTK) zabezpečuje tuto oblast vzdělávání samostatně, bez podílu ostatních fakult. Více než deset let zajišťuje 7 bakalářských, 6 navazujících magisterských a jeden doktorský studijní program v prezenční i kombinované formě. V návaznosti na vzdělávací oblast Učitelství následně fakulta spolupracuje u dvouoborových studií s fakultou Filozofickou, Pedagogickou a Přírodovědeckou. Oblast je kompletně (až na výjimky) saturována vlastními pracovníky s pracovním poměrem na Univerzitě Palackého. Všechny studijní obory jsou plně provázány s tvůrčí činností fakulty, což je doložitelné množstvím výzkumných i rozvojových projektů a podloženo odbornými výstupy.

Bakalářské studijní programy

Všechny studijní obory jsou dosud realizovány ve studijním programu *Tělesná výchova a sport*.

Studijní obor *Tělesná výchova* je studium nabízené výhradně v prezenční formě studia, které vychází z tradic dvouoborového studia tělesné výchovy zabezpečovaného na UP bez přerušení od roku 1950¹⁰⁶. Obor je koncipován, jako předstupeň učitelského magisterského studia a většina jeho absolventů také pokračuje ve studiu odpovídajícího navazujícího magisterského studijního oboru. Jedná se o dvouoborové studium s volnou kombinovatelností s obory na FF, PdF a PŘF. Zájem ze strany uchazečů je tradičně vysoký a převyšuje možnosti fakulty.

Jednooborové studium *Tělesná výchova a sport*¹⁰⁷ je zajišťované v prezenční i kombinované formě a plně garantované fakultou. Vznik oboru byl motivován potřebami sportovních svazů a současně vytvářel předpoklady pro přípravu jednooborových učitelů tělesné výchovy. Přímo navazoval na původně dvouoborové studium tělesné výchovy. Zájem uchazečů dlouhodobě převyšuje možnosti fakulty. Absolventi bakalářského studia nacházejí uplatnění v praxi, zejména však pokračují v navazujícím magisterském studiu.

Aplikovaná tělesná výchova je jednooborové studium vycházející z původního dvouoborového studia *Tělesná výchova – Speciální pedagogika* realizovaném

¹⁰⁶ na FTK pak od roku 1991

¹⁰⁷ na UP realizován od akademického roku 2004/2005

v osmdesátých letech 20. století na PdF. Obor s názvem *Aplikovaná tělesná výchova* vznik na fakultě v roce 1993 od tohoto roku je pravidelně nabízen v prezenční i kombinované formě. Původně, jako dlouhý magisterský studijní program, který v roce 2001 přešel na dvoustupňový vzdělávací systém. Zájem uchazečů o studijní obor neodpovídá deklarovaným podmínkám společenské praxe.

Jednooborové studium *Aplikované pohybové aktivity*¹⁰⁸, nabízené v prezenční i kombinované formě, navazuje na původní obory *Aplikovaná tělesná výchova* a *Rekreologie* a zaměřuje na práci s osobami se specifickými potřebami ve volném čase. Zájem uchazečů je dlouhodobě vyšší než stanovené směrné číslo pro přijetí.

Studijní obor *Rekreologie*¹⁰⁹ vznikl jako jeden ze zakládajících oborů na FTK UP při jejím založení v roce 1991. Komplexně řeší výchovu odborníků – pedagogických pracovníků pro oblast volného času a rekreace se zaměřením na zdravý a aktivní životní styl člověka i celé společnosti. Studijní obor je nabízen v prezenční i kombinované formě a počet uchazečů dlouhodobě několikanásobně převyšuje možnosti fakulty. Absolventi bez problémů nacházejí odborné uplatnění či pokračují v navazujícím magisterském studiu. Požadavek společenské praxe na prakticky orientované absolventy tohoto oboru je vysoký vzhledem k významnému nárůstu zájmu veřejnosti o sektor rekreace, řízení volnočasových aktivit, aktivních forem cestovního ruchu a komplexně aktivního životního stylu.

Studijní obor *Ochrana obyvatelstva*¹¹⁰ vychází z původního konceptu *Tělesná výchova – Branná výchova* realizovanému na UP před rokem 1989. Obor vychází z potřeb bezpečnostních složek státu – připravit odborníky zabezpečující tělesnou přípravu hasičů, policie, armády atd. Obor je pravidelně nabízen v prezenční i kombinované formě studia. Poptávka uchazečů je tradičně vysoká, převyšující možnosti fakulty. Absolventi nacházejí uplatnění na trhu práce nebo pokračují v navazujícím magisterském studijním oboru *Tělesná výchova a sport*.

Studijní obor *Trenérství a sport*¹¹¹ je nabízený pouze v kombinované formě studia od roku 2001. Zájem uchazečů několikanásobně převyšuje možnosti fakulty. Absolventi oboru nacházejí uplatnění v oblasti výkonnostního i vrcholového sportu. Od roku

¹⁰⁸ na UP realizován od akademického roku 2009/2010

¹⁰⁹ na UP realizován od akademického roku 1991/1992

¹¹⁰ na UP realizován od akademického roku 2005/2006

¹¹¹ původní název *Management sportu a trenérství* byl na současný název přejmenován v roce 2012

2013 pak mohou pokračovat v navazujícím magisterském studijním oboru Trenérství a management sportu.

Navazující magisterské studijní programy

Dvouoborové studium *Tělesná výchova* s volnou kombinovatelností s obory na FF, PdF a PřF, je nabízené výhradně v prezenční formě studia. Studium připravuje učitele tělesné výchovy na ZŠ a SŠ. Jedná se o studium vycházející z tradic dvouoborového studia tělesné výchovy zabezpečovaným na UP bez přerušování od roku 1950¹¹². Zájem ze strany uchazečů odpovídá počtu absolventů bakalářského studijního oboru. Počty přihlášek z obdobných oborů na jiných vysokých školách jsou zanedbatelné. Všichni absolventi nachází uplatnění ve vystudované oblasti. Poptávka po učitelích tělesné výchovy je stále vysoká ve všech regionech ČR.

Jednooborové studium *Tělesná výchova a sport*¹¹³ plně garantované fakultou je zajišťované v prezenční i kombinované formě. Vznik oboru vycházel zejména z potřeb sportovních svazů a současně vytvářel předpoklady pro přípravu jednooborových učitelů tělesné výchovy. Přímo navazoval na původně dvouoborové magisterské studium tělesné výchovy. Zájem uchazečů odpovídá počtu absolventů jednooborového bakalářského studia oborů *Ochrana obyvatelstva a Tělesná výchova a sport*. O obor projevují zájem často absolventi dvouoborového studia *Tělesná výchova*. Počet uchazečů je vyšší, než může fakulta zabezpečit. Absolventi navazujícího magisterského studia nacházejí uplatnění v praxi, zejména jako učitelé tělesné výchovy, popř. jako pracovníci sportovních klubů.

Jednooborové studium *Aplikovaná tělesná výchova* vychází z původního dvouoborového studia *Tělesná výchova – Speciální pedagogika* realizovaném v osmdesátých letech 20. století na PdF. Obor s názvem *Aplikovaná tělesná výchova* vznikl na fakultě v roce 1993 od tohoto roku je pravidelně nabízen v prezenční i kombinované formě. Původně, jako dlouhý magisterský studijní program, který v roce 2001 přešel na dvoustupňový vzdělávací systém. Zájem uchazečů o navazující magisterský studijní obor je minimální a neodpovídá aktuálním potřebám společenské praxe na inkluzi žáků na základních školách. Absolventi nacházejí uplatnění, jako učitelé Tělesné výchovy.

¹¹² na FTK pak od roku 1991

¹¹³ na UP realizován od akademického roku 2004/2005

Jednooborové studium oboru *Aplikované pohybové aktivity*¹¹⁴ navazuje na bakalářský studijní program a zaměřuje se na práci s osobami se specifickými potřebami ve volném čase. Obor je nabízen v prezenční i kombinované formě a zájem uchazečů je dlouhodobě vyšší než stanovené směrné číslo pro přijetí. O obor projevují zájem nejenom absolventi oboru *Aplikovaná tělesná výchova* či *Aplikované pohybové aktivity*, ale stal se velmi atraktivním pro absolventy bakalářského studia *Fyzioterapie a Speciální pedagogiky*. Uplatnění absolventů je velmi pestré a fakulta neregistruje žádné nezaměstnané absolventy.

Vznik dvouletého navazujícího magisterského oboru *Rekreologie* vycházel z původně dlouhého magisterského studia, které fakulta zahájila v roce 1991. Studijní obor je od počátku nabízen v prezenční formě a od roku 2010 i v kombinované formě. Počet uchazečů odpovídá počtu absolventů bakalářského studijního programu *Rekreologie* doplněného každoročně absolventy obdobných bakalářských studijních oborů na jiných vysokých školách v České a Slovenské republice. Zájem odpovídá možnostem fakulty. V průběhu studia nacházejí studenti množství pracovních příležitostí, což svědčí o zájmu profesního prostředí o absolventy tohoto oboru.

Studijní obor *Trenérství a management sportu*¹¹⁵ fakulta nabízí pouze v kombinované formě studia a zájem uchazečů významně převyšuje možnosti fakulty a odpovídá dlouhodobé poptávce ze strany sportovních klubů o vysokoškolsky vzdělané odborníky se zaměřením na řízení sportovních organizací se znalostí zákonitostí tréninkového procesu. Absolventi oboru nacházejí uplatnění v oblasti výkonnostního i vrcholového sportu.

Doktorské studijní programy

Studijní obor *Kinantropologie*¹¹⁶ je fakultou nabízen v prezenční i kombinované formě. Původně tříleté studium bylo od roku 2011 nabízené jako čtyřleté s významným podílem povinných zahraničních studijních stáží. Zájem uchazečů o studium dlouhodobě odpovídá možnostem fakulty. Absolventi studia nacházejí uplatnění na trhu práce. Nejlepší absolventi následně zůstávají na fakultě, jako vědecko-akademičtí pracovníci.

¹¹⁴ na UP realizován od akademického roku 2011/2012

¹¹⁵ na UP realizován od akademického roku 2013/2014

¹¹⁶ na UP realizován od akademického roku 1991/1992

Profil absolventa

Profily absolventů bakalářských, navazujících magisterských i jediného doktorského studijního programu jsou v souladu s nařízením vlády. V aktuálně platných studijních programech/oborech jsou studijní plány konstituovány k naplnění profilu absolventa. Absolventi bakalářských, respektive navazujících magisterských oborů získávají pedagogickou, respektive učitelskou způsobilost ve vztahu k regulovaným profesím.

Pokrytí základních tematických okruhů příslušejících k oblasti vzdělávání *Tělesná výchova a sport; kinantropologie*

V bakalářských typech studijních programů jsou pokryty všechny tematické okruhy stanovené nařízením vlády č. 275/2016 Sb., náležící do této oblasti vzdělávání, vyjma tematického okruhu Rehabilitace a regenerace. V navazujícím magisterském studiu jsou pokryty všechny stanovené tematické okruhy a v doktorském studijním programu jsou ze stanovených tematických okruhů, náležící do této oblasti vzdělávání, pokryty všechny vyjma dvou, a to Rehabilitace a regenerace a Sportovní management.

Záměry do budoucna

V krátkém horizontu fakulta počítá se sloučením stávajících studijních oborů, které směřují do oblasti přípravy učitelů tělesné výchovy v jeden studijní program koncipovaný následujícími dvěma základními směry:

- dvouoborový sdružený typu major/minor ve vazbě na ostatní univerzitou nabízené dvouoborové sdružené programy typu minor/ major (ve spolupráci s pedagogickou, filozofickou a přírodovědeckou fakultou);
- jednooborový program typu “kompletus” s deklarovánými specializacemi (teorie a didaktika sportu, aplikované pohybové aktivity, ochrana obyvatelstva).

Dále fakulta počítá s rozšířením nabídky ve studijním programu zaměřeném na *Trenérství* o specializaci řešící problematiku druhé kariéry vrcholových sportovců a akreditací nového studijního programu *Pedagogika volného času se zaměřením na sport*. Úsilí fakulty bude zaměřeno na rozšíření nabídky programů realizovaných v cizích jazycích a zejména o navýšení počtu uchazečů o tyto studijní obory. Fakulta plánuje prohloubení vzdělávací činnosti ve spolupráci se zahraničními institucemi nejen v zemích Evropské unie.

II. Zajištění podmínek pro uskutečňování vzdělávací činnosti v oblasti vzdělávání *Tělesná výchova a sport; kinantropologie*

Tvůrčí činnost

Vědecko-výzkumná činnost je realizována v souladu se zaměřením vědního oboru kinantropologie. V současnosti jsou vymezeny dva prioritní směry výzkumu:

- **monitoring pohybové aktivity**, který se zabývá problematikou pohybové aktivity a inaktivity (sedavé chování), pohybové aktivity v environmentálním kontextu, pohybové aktivity a sociálními aspekty, aktivního transportu a tělesné zdatnosti;
- **motorika**, který se zabývá problematikou pohybu a jeho vnějších projevů (biomechanika), pohybu a stavby lidského těla (somatodiagnostika), pohybu a funkce lidského těla (zátěžová fyziologie) a řízení pohybu a motorického učení.

Uvedená témata se dále promítají do oblasti sportovního tréninku, rehabilitace a aplikovaných pohybových aktivit. Vědecko-výzkumná činnost fakulty je charakteristická mezioborovou spoluprací.

Za posledních 5 let lze pozorovat výrazný nárůst počtu výsledků tvůrčí činnosti evidovaných v databázích Web of Science (od 1 článku ročně v letech 2004 a 2005 se počty v letech 2014 a 2015 dostaly na 33 a 37 článků) i Scopus. Podmínky pro akceleraci vědeckého výkonu vytvořil před několika lety výzkumný záměr řešený na FTK pod vedením profesora Frömela. I po jeho ukončení se povedlo nastolený trend dále rozvíjet a pracovníci fakulty publikovali řadu výstupů v nejprestižnějších oborových periodických spadajících na Web of Science do kategorie Q1, např.:

- Badura, P., Sigmund, E., Madarasova Geckova, A., Sigmundova, D., Sirucek, J., van Dijk, J. P., & Reijneveld, S. A. (2016). Is participation in organized leisure-time activities associated with school performance in adolescence? *PLoS ONE*, 11(4), e0153276. (IF 3,06; 11/63);
- Bizovská, L., Svoboda, Z., Kutílek, P., Janura, M., Gába, A., & Kováčiková, Z. (2014). Variability of centre of pressure movement during gait in young and middle-aged women. *Gait & Posture*, 40(3), 399–402. (IF 2,286; 20/82);
- Bizovská, L., Svoboda, Z., Vuillerme, N., & Janura, M. (2017). Multiscale and Shannon entropies during gait as fall risk predictors – A prospective study. *Gait & Posture*, 52(1), 5–10. (IF 2,286; 20/82);

- Bobakova, D., Hamrik, Z., Badura, P., Sigmundova, D., Nalecz, H., & Kalman, M. (2015). Test-retest reliability of selected physical activity and sedentary behaviour HBSC items in the Czech Republic, Slovakia and Poland. *International Journal of Public Health*, 60(1), 59-67. (IF 2,75; 37/173);
- Botek, M., McKune, A., Krejčí, J., Stejskal, P., & Gába, A. (2014). Change in performance in response to training load adjustment based on autonomic activity. *International Journal of Sports Medicine*, 35(6), 482–488. (IF 2,528; 15/82);
- Bucksch, J., Sigmundova, D., Hamrik, Z., Kalman, M. et al. (2016). International trends in adolescent screen-time behaviors from 2002 to 2010. *Journal of Adolescent Health*, 58(4), 417-425. (IF 3,84; 19/173);
- Cerin, E., Cain, K. L., Conway, T. L., Van Dyck, D., Hinckson, E., Schipperijn, J., De Bourdeaudhuij, I., Owen, N., Davey, R., Hino, F. A. A., Mitáš, J., Orzanco-Garralda, R., Salvo, D., Sarmiento, O. L., Christiansen, L. B., MacFarlane, D. J., Schofield, G., & Sallis, J. F. (2014). Neighborhood environments and objectively measured physical activity in 11 countries. *Medicine and Science in Sports and Exercise*, 46(12), 2253–2264. (IF 4,04; 6/82);
- Cerin, E., Cain, K. L., Oyeyemi, A. L., Owen, N., Conway, T. L., Cochrane, T., van Dyck, D., Schipperijn, J., Mitáš, J., Mette Toftage, M., Ines Aguinaga-Ontoso, I. & Sallis, J. F. (2016). Correlates of agreement between accelerometry and self-reported physical activity. *Medicine & Science in Sports & Exercise*, 48(6), 1075-1084. (IF 4,04; 6/82);
- De Bourdeaudhuij, I., Van Dyck, D., Salvo, D., Davey, R., Reis, R. S., Schofield, G., Sarmiento, O. L., Mitás, J., et al. (2015). International study of perceived neighbourhood environmental attributes and Body Mass Index: IPEN Adult study in 12 countries, *International Journal of Behavioral Nutrition and Physical Activity*, 12:62. doi:10.1186/s12966-015-0228-y (IF 3,99; 15/80);
- Frömel K., Svozil Z., Chmelík F., Jakubec L., & Groffik D. (2016). The role of physical education lessons and recesses in school lifestyle of adolescents. *Journal of School Health*, 86(2), 143-151. (IF 1,55; 41/231);
- Gába, A., Dygrýn, J., Mitáš, J., Jakubec, L., & Frömel, K. (2016). Effect of accelerometer cut-off points on the recommended level of physical activity for obesity prevention in children. *PLoS One*, 11(10), 1–15. (IF 3,057; 11/63);

- Helmer, S. M., Mikolajczyk, R. T., McAlaney, J., Vriesacker, B., Van Hal, G., Akvardar, Y., Salonna, F. et al. (2014). Illicit substance use among university students from seven European countries: a comparison of personal and perceived peer use and attitudes towards illicit substance use. *Preventive Medicine*, 67, 204–209. (IF 2,90; 34/173);
- Christiansen, L. B., Cerin, E., Badland, H., Kerr, J., Davey, R., Troelsen, J., van Dyck, D., Mitáš, J., Schofield, G., Sugiyama, T., Salvo, D., Sarmiento, O. L., Reis, R., Adams, M., Frank, L., & Sallis, J. F. (2016). International comparisons of the associations between objective measures of the built environment and transport-related walking and cycling: IPEN adult study. *Journal of Transport & Health*. doi.org/10.1016/j.jth.2016.02.010 (IF 2,05; 35/153);
- Kalman, M., Inchley, J., Sigmundova, D. et al. (2015). Secular trends in moderate-to-vigorous physical activity in 32 countries from 2002 to 2010: a cross-national perspective. *European Journal of Public Health*, 25, 37-40. (IF 2,75; 38/173);
- Kerr, J., Emond, J. A., Badland, H., Reis, R., Sarmiento, O., Carlson, J., Sallis, J. F., Cerin, E., Cain, K., Conway, T., Schofield, G., Macfarlane, J. M., Christiansen, L. B., Van Dyck, D., Davey, R., Aguinaga-Ontoso, I., Salvo, D., Sugiyama, T., Neville Owen, Mitáš, J., & Natarajan, L. (2016). Perceived neighborhood environmental attributes associated with walking and cycling for transport among adult residents of 17 cities in 12 countries: The IPEN study. *Environmental Health Perspectives*, 124, 290-298. (IF 7,98; 5/225);
- Lehnert, M., De Ste Croix, M., Zaatar, A., Hughes, J., Vařeková, R., & Laštovička, O. (2016). Muscular and neuromuscular control following soccer-specific exercise in male youth: Changes in injury risk mechanisms. *Scandinavian Journal of Medicine & Science in Sports*. Advance online publication. doi:10.1111/sms.12705 (IF 3,025; 11/82);
- Sigmundová, D., Sigmund, E., Hamrik, Z., & Kalman, M. (2014). Trends of overweight and obesity, physical activity and sedentary behaviour in Czech schoolchildren: HBSC study. *European Journal of Public Health*, 24(2), 210–215. (IF 2,75; 38/173);
- Van Dyck, D., Cerin, E., De Bourdeaudhuij, I., Hinckson, E., Reis, R. S., Davey, R., Sarmiento, O. L., Mitas, J., Troelsen, J., MacFarlane, D., Salvo, D.,

Aguinaga-Ontoso, I., Owen, N., Cain, K. L., & Sallis, J. F. (2014). International study of objectively-measured physical activity and sedentary time with Body Mass Index and obesity: IPEN adult study. *International Journal of Obesity*, 39(2), 199-207. (IF 5,34; 18/133).

Za nejhodnotnější výstup je zatím považována publikace v časopisu *Lancet*, na které se ve spolupráci s mezinárodním týmem autorsky podílel doc. Josef Mitáš:

- Sallis, J. F., Cerin, E., Conway, T. L., Adams, M. A., Frank, L. D., Pratt, M., Salvo, D., Schipperijn, J., Smith, G., Cain, K. L., Davey, R., Kerr, J., Lai, P.-C., Mitás, J., Reis, R., Sarmiento, O. L., Schofield, G., Troelsen, J., Van Dyck, D., De Bourdeaudhuij, I., & Owen, N. (2016). Physical activity in relation to urban environments in 14 cities worldwide: A cross-sectional study. *The Lancet*, 387(10034), 2207-2217. doi:10.1016/S0140-6736(15)01284-2. (IF 45,22; 2/155).

Dále jedná například o následující aktuální publikace, které mají přesah do oblasti vzdělávání *Učitelství* i *Neučitelská pedagogika*:

- Badura, P., Geckova, A. M., Sigmundova, D., Sigmund, E., van Dijk, J. P., & Reijneveld, S. A. (2017). Do family environment factors play a role in adolescents' involvement in organized activities?. *Journal of Adolescence*, 59, 59-66. (IF 1,795; 36/70).
- Frömel, K., Vašíčková, J., Svozil, Z., Chmelík, F., Skalík, K., & Groffik, D. (2014). Secular trends in pupils' assessments of physical education lessons in regard to their self-perception of physical fitness across the educational systems of Czech Republic and Poland. *European Physical Education Review*, 20(2), 145-164. (IF 1,921; 36/235).
- Halák, J. (2016). Beyond Things: The Ontological Importance of Play According to Eugen Fink. *Journal of the Philosophy of Sport*, 43(2), 199-214. (IF 0,926; 34/45).
- Jirásek, I. (2015). Religion, spirituality, and sport: from religio athletae toward spiritus athletae. *Quest*, 67(3), 290-299. (IF 1,375; 82/235).
- Jirásek, I., Jirásková, M., Majewská, P., & Bolcková, M. (2017). Experiencing spiritual aspects outdoors in the winter: a case study from the Czech Republic using the method of systemic constellations. *British Journal of Religious Education*, 39(2), 122-148. (IF 0,472; 204/235).

- Jirásek, I., Plevová, I., Jirásková, M., & Dvořáčková, A. (2016). Experiential and outdoor education: the participant experience shared through mind maps. *Studies in Continuing Education*, 38(3), 334-354. (IF 1,000; 132/235).
- Jirásek, I., Roberson, D. N., & Jirásková, M. (2017). The Impact of Families Camping Together: Opportunities for Personal and Social Development. *Leisure Sciences*, 39(1), 79-93. (IF 1,132; 29/45).
- Jirásek, I., Veselský, P., & Poslt, J. (2017). Winter outdoor trekking: spiritual aspects of environmental education. *Environmental Education Research*, 23(1), 1-22. (IF 1,709; 49/235).
- Sarkova, M., Bacikova-Sleskova, M., Madarasova Geckova, A., Katreniakova, Z., van den Heuvel, W., & van Dijk, J. P. (2014). Adolescents' psychological well-being and self-esteem in the context of relationships at school. *Educational Research*, 56(4), 367-378. (IF 0,909; 145/235).
- Vokacova, J., Badura, P., Pavelka, J., Kalman, M., & Hanus, R. (2016). Brief report: Changes in parent–adolescent joint activities between 2002 and 2014 in the Czech Republic, Health Behaviour in School-aged Children (HBSC) study. *Journal of Adolescence*, 51, 1-5. (IF 1,795; 36/70).

Pravidelně jsou pořádány národní i mezinárodní konference. Za tradiční mezinárodní konferenci již lze považovat *Pohyb a zdraví*. Přehled pořádaných konferencí je dostupný ve výročních zprávách o činnosti fakulty na úřední desce¹¹⁷ a aktuální informace jsou rovněž dostupné na speciální webové stránce věnující se konferencím¹¹⁸.

Jako příležitost do budoucna a možnost dalšího zkvalitňování publikačních výstupů lze vnímat skutečnost, že časopis *Acta Gymnica*¹¹⁹ vydávaný na FTK zpětně od roku 2016 zařazen do databáze Web of Science.

Záměry do budoucna

Lze předpokládat, že další rozvoj tvůrčí činnosti související s danou oblastí vzdělávání bude podpořen dobudováním výzkumné infrastruktury (aktuálně probíhá rekonstrukce výzkumného Centra kinantropologického výzkumu). Rovněž bude v následujícím období snaha o navýšení počtu nejkvalitnějších výstupů v zahraničních

¹¹⁷ dostupné z <http://ftk.upol.cz/o-fakulte/uredni-deska>

¹¹⁸ podrobnosti viz <http://konference.ftk.upol.cz>

¹¹⁹ dostupný z <https://gymnica.upol.cz>

časopisech s IF a především pak o zvýšení podílu výstupů v nejprestižnějších kategoriích zahraničních žurnálů v Q1 a D1. I nadále bude podporována a rozvíjena zahraniční výzkumná spolupráce, díky které se daří pracovníkům fakulty zapojovat do mezinárodních výzkumných projektů a souvisejících publikačních výstupů. Větší důraz bude také kladen na aplikovaný výzkum a efektivizaci procesů a činností Aplikačního centra BALUO s cílem navýšení počtu zakázek a podílu příjmů ze smluvního výzkumu.

Uskutečňovanou tvůrčí činností jsou dle Frascati manuálu plně pokryty následující vědní disciplíny související s oblastí vzdělávání *Tělesná výchova a sport; kinantropologie*:

Pokryté vědní disciplíny			
Č.	DETAILED FORD	WOS Category	RIV (dominující vazba)
3.3 Health Sciences			
3301	Social biomedical sciences	SOCIAL SCIENCES, BIOMEDICAL	FL - Psychiatrie, sexuologie
3302	Epidemiology		FN - Epidemiologie, infekční nemoci a klinická imunologie
3304	Public and environmental health	PUBLIC, ENVIRONMENTAL & OCCUPATIONAL HEALTH	FM - Hygiena DN Vliv životního prostředí na zdraví
3305	Occupational health	PUBLIC, ENVIRONMENTAL & OCCUPATIONAL HEALTH	AQ - Bezpečnost a ochrana zdraví, člověk – stroj
3306	Sport and fitness sciences	SPORT SCIENCES	AK - Sport a aktivity volného času
3308	Nutrition, Dietetics	NUTRITION & DIETETICS	FP - Ostatní lékařské obory
3.4 Medical biotechnology			
3401	Health-related biotechnology		EI - Biotechnologie a bionika
3404	Biomaterials (as related to medical implants, devices, sensors)		
5.1 Psychology and cognitive sciences			
5101	Psychology (including human - machine relations);		AN - Psychologie
5103	Cognitive sciences	BEHAVIORAL SCIENCES	
		PSYCHOLOGY, MATHEMATICAL	

		PSYCHOLOGY, EXPERIMENTAL	
		PSYCHOLOGY, SOCIAL	
		PSYCHOLOGY, DEVELOPMENTAL	
		PSYCHOLOGY, APPLIED	
		PSYCHOLOGY, EDUCATIONAL	
		PSYCHOLOGY, MULTIDISCIPLINARY	
5.3 Education			
5301	Education, general; including training, pedagogy, didactics [and education systems]	EDUCATION, SCIENTIFIC DISCIPLINES	AM - Pedagogika a školství
5302	Education, special (to gifted persons, those with learning disabilities)	EDUCATION, SPECIAL	
5.4 Sociology			
5401	Sociology	SOCIOLOGY	AO - Sociologie, demografie
		SOCIAL SCIENCES, MATHEMATICAL METHODS	
5404	Antropology, ethnology	SOCIAL SCIENCES, INTERDISCIPLINARY	AC - Archeologie, antropologie, etnologie
		ANTHROPOLOGY	
		ETHNIC STUDIES	
5.9 Other social sciences			
5901	Other social sciences	HOSPITALITY, LEISURE, SPORT & TOURISM	AK - Sport a aktivity volného času
6.3 Philosophy, Ethics and Religion			
6301	Philosophy, History and Philosophy of science and technology	HISTORY & PHILOSOPHY OF SCIENCE	AA - Filosofie a náboženství
		PHILOSOPHY	
		HISTORY OF SOCIAL SCIENCES	

Nejvýznamnější aktivity v tvůrčí činnosti

Přehled řešených grantů a projektů			
Řešitel / Spoluřešitel	Názvy grantů a projektů získaných pro vědeckou, výzkumnou, uměleckou a další tvůrčí činnost v příslušné oblasti vzdělávání	Zdroj	Období
doc. Mgr. Josef Mitáš, Ph.D. (řešitel za ČR)	IPEN: International Study of Built Environment, Physical Activity, and Obesity	(NIH, USA, R01 CA127296)	2009 - 2013
doc. Mgr. Josef Mitáš, Ph.D. (řešitel za ČR)	IPEN Adolescent: International Study of Built Environments and Physical Activity	(NIH, USA, R01 HL111378)	2012 - 2016
prof. RNDr. Miroslav Janura, Dr. (řešitel)	Inovace metod posuzování stability stoje a trupu sloužících ke zlepšení výkonnosti a prevenci zranění	MŠMT	2014 - 2015
Mgr. Michal Kalman, Ph.D. (řešitel)	Posílení odborného potenciálu výzkumných týmů v oblasti podpory pohybové aktivity na Univerzitě Palackého	MŠMT	2012 - 2015
Mgr. Roman Cuberek, Ph.D. (řešitel)	Analýza zdravotně orientovaných benefitů chůze: ověření chodecké intervence u osob se sedavým zaměstnáním	GAČR	2013 - 2014
prof. PhDr. Karel Frömel, DrSc. (řešitel)	Objektivizace komplexního monitoringu školního fyzického a psychického zatížení adolescentů v kontextu s fyzickou a psychickou kondicí	GAČR	2013 - 2017
doc. Mgr. Erik Sigmund, Ph.D. (řešitel)	Trendy ve vývoji nadváhy a obezity, pohybové aktivity a sedavého chování u českých školáků: HBSC studie v rozmezí let 2002-2014	GAČR	2014 - 2016
prof. RNDr. Miroslav Janura, Dr. (řešitel)	Hodnocení variability provedení chůze jako ukazatele rizika pádů	GAČR	2015 - 2017
doc. PaedDr. Michal Lehnert, Dr. (řešitel)	Kumulativní efekt únavy na neuromuskulární řízení kolene a riziko zranění u mladých sportovců během růstu a zrání	GAČR	2016 - 2018
doc. Mgr. Dagmar Sigmundová, Ph.D. (řešitel)	Vztah mezi pohybovým chováním rodičů a jejich dětí: Tří-kohortová studie dětí ve věku 4-12 let	GAČR	2016 - 2018
prof. PaedDr. Rudolf Psotta, Ph.D. (řešitel)	Mechanismy učení pohybovým dovednostem u dětí se zhoršenou motorickou koordinací	GAČR	2016 - 2017
prof. PhDr. Ivo Jirásek, Ph.D. (řešitel)	Modely tělesně zakotvené zkušenosti v teoretických základech zážitkové pedagogiky a jejích kinantropologických souvislostí	GAČR	2016 - 2018
Miriám Palomo, Ph.D. (řešitel)	Efekt pozornostně zaměřené instrukce a zraku na nezáměrnou nevidomost	GAČR	2016 - 2017
Mgr. Michal Kalman, Ph.D. (řešitel)	Podpora českých zástupců v řídicích strukturách HBSC research network	MŠMT	2014 - 2016
Mgr. Ferdinand Salonna, Ph.D. (řešitel)	Podpora českého výzkumného týmu v rámci HBSC research network	MŠMT	2014 - 2016
Mgr. Ondřej Ješina, Ph.D.	Podpora vzdělávání dětí, žáků a studentů prostřednictvím rovného přístupu v oblasti pohybové gramotnosti	OP VVV	2017 - 2019
Mgr. Pavel Háp, Ph.D.	Společenství praxe pro rozvoj sociálních a občanských kompetencí: zkušenostní učení s využitím pohybových	OP VVV	2016 - 2019

	her, psychomotoriky, výchovy v přírodě a dramatické výchovy.		
Doc. Mgr. Martin Kudláček, Ph.D.	Univerzita Palackého jako komplexní vzdělávací instituce	OP VVV	2017 - 2021
Doc. PaedDr. Michal Lehnert, Dr.	Reducing Injury in Sport with Kids: youth injury prevention programme for grass-root coaches	Erasmus+	2017 - 2018
prof. PhDr. Ivo Jirásek, Ph.D.	Teaching Awareness of Ethical Governance in Sport (TAGS)	Erasmus+	2017 - 2020
Mgr. Ladislav Baloun	Training Sports Students as Mentors to Improve the Educational Attainment of Boys and Young Men (SSaMs)	Erasmus+	2017 - 2020
Mgr. Michal Petr	Wilderness Therapy (WT)	Erasmus+	2017 - 2019
Doc. Mgr. Jana Vašíčková, Ph.D.	European Physical Education Observatory	Erasmus+	2018 - 2020
Mgr. Ferdinand Salonna, Ph.D.	EpiSchool	Erasmus+	2015 - 2017
Mgr. Michal Kudláček, Ph.D.	Enhancing Quality in Primary Physical Education	Erasmus+	2015 - 2018
PhDr. Iva Klimešová, Ph.D.	Children's Access to Play in Schools (CAPS)	Erasmus+	2017 - 2019
Mgr. Ondřej Ješina, Ph.D.	Implementace pracovní pozice metodik pohybové gramotnosti – konzultant APA do systému inkluzivního vzdělávání	Olomoucký kraj	2017
Mgr. Ondřej Ješina, Ph.D.	Odstraňování bariér v oblasti zpřístupnění pohybových aktivit	Město Olomouc	2017
Mgr. Ferdinand Salonna, Ph.D.	Are we growing up healthy? Social norms approach to promote healthy adolescent lifestyle in Visegrad	V4 Found	2016 - 2018
Mgr. David Prycl	Výzkum fúze dat z MEMS senzorů a nové širokopásmové rádiové technologie pro analýzu mikropohybů osob	MPO TRIO	2016 - 2018
Přehled řešených projektů a dalších aktivit v rámci spolupráce s praxí			
Pracoviště praxe	Název či popis projektu uskutečňovaného ve spolupráci s praxí	Období	
Město Chrudim	Projekt smluvního výzkumu: Výzkumná zpráva o zdraví a životním stylu dětí a školáků v Chrudimi	2015	
WEBA Olomouc, s.r.o.	Projekt smluvního výzkumu: Výzkum životního stylu vybraných pracovníků firmy WEBA Olomouc, s.r.o.	2015	
HI Software Development s.r.o.	Projekt smluvního výzkumu: Vyšetření, diagnostika a intervenční pohybová rehabilitace v kontextu firemních benefitů u firmy HI Software Development s.r.o.	2016	
WEBA Olomouc, s.r.o.	Projekt smluvního výzkumu: Výzkum životního stylu vybraných pracovníků firmy	2016	
Sewio Networks s.r.o.	Poskytovatel MPO, program TRIO: Výzkum fúze dat z MEMS senzorů a nové širokopásmové rádiové technologie pro analýzu mikropohybů osob	2016 - 2017	

Přehled zapojení do zahraničních a mezinárodních odborných organizací
European Association for the Philosophy of Sport (EAPS)
European Federation of Adapted Physical Activity (EUFAPA)
European Network for Action on Ageing and Physical Activity (EUNAAPA)
European Network for the Promotion of Health-Enhancing Physical Activity (HEPA Europe)
European Physical Education Association (EUPEA)
European Public Health Association (EUPHA)
Fédération Internationale d'Education Physique (FIEP)
Health Behaviour in School-aged Children (HBSC)
International Council of Sport Science and Physical Education (ICSSPE)
International Federation for Adapted Physical Activity (IFAPA)
International Physical Activity and the Environment Network (IPEN)
International Physical Literacy Association (IPLA)
International Society for Physical Activity and Health (ISPAH)
International Society for Prosthetics and Orthotics (ISPO)
International Society for the Social Sciences of Sport (ISSSS)
International Society of Behavioral Nutrition and Physical Activity (ISBNPA)
International Union of Anthropological and Ethnological Science (IUAES)

FTK lze v českém i mezinárodním kontextu považovat za přední pracoviště, jehož tvůrčí činnost kvalitně pokrývá řadu vědních oborů souvisejících s oblastí vzdělávání Tělesná výchova a sport; Kinantropologie. Toto vyplývá z výsledků studie „Oborová publikační výkonnost pracovišť výzkumných organizací v České republice v letech 2009-2013: interaktivní tabulky“ (Jurajda, Kozubek, Münich, & Škoda, 2016)¹²⁰, podle které patří FTK na první místo v rámci českých kinantropologických pracovišť podle počtu článků v nejvýznamnějších časopisech s IF (D1+Q1) i podle celkového počtu článků v časopisech s IF v oboru AK – Sport a volný čas. Na druhém místě v rámci českých výzkumných organizací je fakulta podle celkového počtu článků v časopisech s IF v oboru AM – Pedagogika a školství.

Význam pracoviště v mezinárodním kontextu dokumentuje žebříček ShanghaiRanking's Global Ranking¹²¹, kde se fakulta umístila v hodnocení pracovišť zaměřených na sportovní vědy na 101-150 místě (z celkově 361 hodnocených univerzit). Tento výsledek, který staví FTK na první místo v ČR a přední místo v rámci

¹²⁰ dostupný z <https://idea.cerge-ei.cz/studie/publikacni-vykonnost-2/index.php>

¹²¹ podrobnosti z <http://www.shanghairanking.com/Special-Focus-Institution-Ranking/Sport-Science-Schools-and-Departments-2016.html>

východní Evropy, lze považovat za velký úspěch a potvrzení, že orientace na kvalitní vědecké výstupy a také zapojení do prestižních mezinárodních výzkumných projektů jako např. IPEN nebo HBSC je pro fakultu správnou strategií. Uvedený žebříček totiž hodnotí pět indikátorů (každý s vahou 20 %): počet článků na Web of Science, počet citací článků vydaných institucí, počet citací na článek, počet článků vydaných v top 25 % časopisů (Q1) a procento publikací instituce s mezinárodním spoluautorstvím. A právě v těchto indikátorech se pracovníkům fakulty daří v posledních letech svou tvůrčí činnost zkvalitňovat.

Personální zabezpečení

Oblast vzdělávání je v současné době zabezpečena 5 profesory v produktivním věku, 15 docenty a 38 akademickými pracovníky s vědeckou hodností Ph.D. Vědní disciplíny související s danou oblastí vzdělávání jsou personálně zabezpečeny pracovníky, jež mají s UP uzavřený pracovní poměr. Personální rozvoj fakulty vychází z dlouhodobé strategie se zaměřením na růst pedagogického i vědeckého výkonu společně s úspěšnou výzkumnou grantovou aktivitou. V budoucnu bude i nadále podporován vědecko-pedagogický růst pracovníků na všech úrovních, tedy vytváření doktorandských a post-doktorandských pozic i zvyšování kvalifikace v rámci docentských i profesorských řízení. Pravidelně probíhá nábor nových pracovních sil na pozice asistentů, odborných asistentů a vědeckých pracovníků v otevřených výběrových řízeních. Pracovníci jsou každoročně evaluováni a na základě evaluace jsou stanoveny priority dalšího rozvoje. Současně jsou pravidelně vytipováváni vhodní kandidáti pro habilitační a profesorská řízení. Je dbáno, aby šlo o rozvinuté vědecko-pedagogické osobnosti s jasnou vizí budoucího rozvoje své kariéry a kariéry příslušné skupiny. Těmto pracovníkům jsou vytvořeny speciální pracovní podmínky pro profesní růst – od tvůrčího volna v souladu se zákonem, přes krátkodobé i dlouhodobé zahraniční pracovní stáže, až po motivující finanční pobídky (pravidelné i mimořádné v návaznosti na odvedený vědecký výkon). Touto strategií se podařilo personálně stabilizovat oborová pracoviště, zajistit vhodné a homogenní věkové rozložení klíčových pracovníků. Stejná strategie bude uplatňována i v dalším rozvoji s tím, že se pracoviště více soustředí na vytváření nových juniorských pozic.

Mezinárodní působení

Mobilita studentů hraje klíčovou roli v rámci jejich studia dané oblasti vzdělávání, přestože není povinnou součástí studia, velká část studentů prezenčního studia dlouhodobě vyjíždí studovat do zahraničí.

Vývoj mezinárodních mobilit

Přehled mobilit				
	počet výjezdů studentů	počet přijatých studentů	počet výjezdů akademických pracovníků	počet přijatých akademických pracovníků
2012	55	48	36	34
2013	58	52	35	27
2014	70	59	75	42
2015	68	69	46	27
2016	109	86	36	23

Počty studentských mobilit se za posledních pět let navyšují, v letech 2014-2016 byl počet standardních studentských mobilit posílen také o dotované zahraniční stáže. Fakulta se věnuje systematické propagaci zahraničních stáží a také se v souvislosti s motivací k zahraničním mobilitním programům věnuje zlepšování jazykových kompetencí svých studentů.

V oblasti mobilit akademických pracovníků se podařilo využívat projektové podpory k posílení počtu přijíždějících i vyjíždějících akademiků, FTK také byla dlouhodobě úspěšná v mezinárodních projektech zaměřených na určité aspekty kvality přípravy pedagogických pracovníků v oblasti tělesné výchovy a sportu. Počet přijíždějících akademických pracovníků se podařilo navýšit také díky konceptu International Teaching Week¹²², jehož desáté opakování proběhlo na jaře roku 2017.

Další mezinárodní působení

V rámci dané oblasti vzdělávání byla FTK UP do roku 2015 součástí programu Erasmus Mundus in Adapted Physical Activity, jednalo se o joint degree mezi KU Leuven, Norway Sport University, University of Limerick a UP v Olomouci. V současnosti probíhá po ukončení dotace Erasmus Mundus transformace tohoto joint degree na double degree mezi KU Leuven a UP v Olomouci.

¹²² podrobnosti viz <https://ftk.upol.cz/en/itu>

V současnosti spadá do této oblasti vzdělávání na FTK UP akreditovaný studijní obor DSP *Kinantropologie*, ve kterém studují ročně 1-3 zahraniční studenti. V roce 2017 je také očekáváno přijetí prvních studentů do nově akreditovaného studijního oboru *Physical Activity and Active Living*. Na fakultě působí zahraniční akademičtí pracovníci a jejich počty byly v posledních letech navýšeny i o zahraniční post-doky. V oblasti Aplikovaných pohybových aktivit je navázána významná spolupráce s partnerskými školami v Belgii, Norsku a Irsku. Úzká spolupráce je také navázána se školami ve Finsku, Portugalsku a Španělsku.

Vzdělávací činnost je dále podpořena aktivní účastí fakulty v mezinárodních organizacích a projektech např. organizace FIEP v oblasti tělesné výchovy, mezinárodní výzkumné síti HBSC - Health Behaviour in School-aged Children, která je největší výzkumnou sítí světa zaměřená na oblast životního stylu dětí, ICSPE v oblasti TV a sportovního tréninku. V této oblasti vzdělávání bylo v posledních pěti letech navázáno strategické partnerství v Kanadě (University of Alberta a Camosun College), v Číně (Shanghai University of Sport, Beijing Sport University), Japonsku (National Sportu University) a Vietnamu (Ton Duc Thang University).

Strategie dalšího rozvoje

V dalších pěti letech bude usilováno o posílení počtů studentů v cizojazyčných studijních programech a posílení mobility studentů mimo partnerské země EU. V roce 2017 by také mělo dojít k dokončení přípravy double degree v oblasti aplikovaných pohybových aktivit s partnerskou školou KU Leuven a dokončení přípravy cotutelle spolupráce v oblasti doktorandského studia s partnerskými školami v rámci EU.

Spolupráce s praxí

V oblasti *Tělesná výchova a sport; kinantropologie* studenti realizují své odborné praxe v prostředí potencionálních zaměstnavatelů ve zdravotnictví, školství, lázeňství, cestovním ruchu, volnočasovém průmyslu atd. Odborníci z praxe, kterými jsou např. zaměstnanci středisek volného času, majitelé a pracovníci cestovních kanceláří či pracovníci specializovaných poraden, participují na výuce jednotlivých studijních programů formou pedagogické činnosti včetně zkoušení, jsou také konzultanty a oponenty závěrečných prací studentů. Významná část kmenových zaměstnanců FTK, kde jsou programy realizovány, potom aktivně působí v aplikační sféře v roli trenérů, konzultantů, řídicích pracovníků atd.